

Rodák zavzpomínal v muzeu na své dětství

20.8.2014 Jablonecký deník

(šum) ZPRAVODAJOVÉ DENÍKU

Paul Rausnitz dává teplou rukou a říká: „Trvalý pobyt mám v Meoptě.“ Před čtyřicetiletými lety splatil její sto milionový dluh.

Přerov, Jablonec n. N. – Paul Rausnitz je elegantním člověkem. Přestože je mu už pětadesát let, vstává každé ráno do práce a během další práce a rozhovoru mu nedělá problém vyřizovat ještě i obchodní telefonáty.

V pondělí přijel na několikadenní návštěvu do svého rodného města. Na pracovní návštěvu jej poznala jablonecký Okresní hospodářská komora. „V programu byla na úvod prohlídka historického centra města,“ uvedl ředitel OHK Oskar Mužíček.

Včera se setkal s vedením města a podíval se do jabloneckých firem a sklárny v Harrachově. Dnes je tématem jeho návštěvy bižuterie. „V poledne se přesune do Liberce na setkání s Židovskou obcí,“ dodal Mužíček

Vitalitou srší, která je nakažlivá

„Kde pořád beru tolik energie? Mám to asi po své mamince,“ usmívá se majitel přerovské společnosti Meopta, který převzal u příležitosti státního svátku z rukou prezidenta medaili Za zásluhy.

Životopis Paula Rausnitze by vydal na několik románů. Měl štěstí. Před osudem těžce zkoušeného židovského národa ho dvakrát ochránila prozřetelnost jeho otce.

* Kolem loňského udílení významného státního ocenění bylo docela rušno. Některé osobnosti dokonce odmítly medaile z rukou prezidenta přijmout. Jak jste vnímal tu atmosféru vy?

Můžeme být hrdí na to, že máme prezidenta, který cítí s lidmi a svým srdcem, hlavou i nohama stojí pevně na zemi. Jako prezident bude dělat to, co je nejlepší pro zemi a občany. Měli bychom nechat kontroverzi kontroverzí a věnovat se tomu, co je nejdůležitější, než se mezi sebou hádat.

* Do České republiky jste se vrátil z emigrace ve Spojených státech v devadesátých letech. Proč jste si vybral pro svou investici právě Meoptu? A jaký máte vztah k Přerovu?

Pocházím z Jablonce, ale do Přerova mě přivedli lidé z firmy Meopta. Začnu příběhem naší rodiny, který je trochu složitější. Z republiky jsme prchali dvakrát – poprvé jsme museli odejít ze země v roce 1939 kvůli svému židovskému původu. Když se nám nepodařilo vycestovat do Ameriky, pokoušeli jsme se utéct přes Polsko. Tatínek a můj starší bratr šli jako první a podařilo se jim překročit hranice. Polská policie je ale donutila, aby se vrátili zpět do protektorátu, kde skončili ve vězení. O něco později jsme se ocitli v ostravské věznici i já a můj bratr Egon. Mně bylo tehdy jedenáct let. Vlastně ani nevím, jak se tenkrát mojí mamince podařilo dostat nás ven. Nakonec nás z protektorátu vyhostili sami. Naše rodina skončila na Ukrajině, kde jsme žili během války a domů jsme se vrátili až se Svobodovou armádou. Poznali jsme Sovětský svaz a komunismus a nebyla to vůbec lehká doba. Když jsme se vrátili do Československa a viděli, co se děje v naší zemi, a že už to nebude Masarykova republika, rozhodli jsme se pouhý rok po skončení války emigrovat znovu – do Ameriky.

* A tam už začíná trochu šťastnější příběh...

Založili firmu WEPRÁ, která byla pojmenovaná podle mě a mých bratrů (pozn. red.: Walter, Egon a Paul). Začali jsme spolupracovat se světoznámou klenotnickou firmou Swarovski. Nevím, jestli to víte, ale její majitel se narodil také v Jablonci. Spojili jsme se a až do roku 2000 a obchodovali s jabloneckou bižuterií. Pak šli moji bratři do důchodu, a tak jsme firmu prodali zpět Swarovským. Já jako nejmladší jsem pokračoval se svým synovcem a dostali jsme několik adres z východu, které vyrábějí optiku. No a jednou z těch adres byla i firma Meopta. Byli jsme v Polsku, Rumunsku, Maďarsku, Bulharsku... ale samozřejmě, když jsem viděl Meoptu, bylo rozhodnuto. Mé srdce zůstalo v Čechách a nedalo se vyoperovat. Odkoupil jsem akcie na pražské burze a firmu jsme privatizovali.

* Býváte často nazýván „přerovským Baťou“. Jak vnímáte toto srovnání?

S panem Baťou se nemůžu porovnávat, on byl světová značka. Jako dítě jsem nosil jen boty od Bati. Každý věděl, kdo je Baťa. Snažím se pokračovat v tom dobrém, co udělal on pro své zaměstnance. Já vždycky říkám: To nejsou mí zaměstnanci, to jsou moje děti. Bohužel nemám vlastní rodinu a děti, mám jenom synovce. Ale synovec je synovec a děti jsou děti. Tak jsem se rozhodl adoptovat meoptácké zaměstnance.

Dej s teplou rukou a ne se studenou

* Je pravda, že vždy před Vánoce píšete všem svým zaměstnancům dopis, ve kterém jim osobně poděkujete za odvedenou práci?

Nedostanou jen dopis, ale i dárky. Záleží na tom, jak úspěšný je rok. Moje maminka vždycky říkala: Dej s teplou rukou a ne se studenou. Řídím se tím, co mi dali do života moji rodiče.

* Váš tatínek byl prozíravý člověk. Dokázal celou rodinu ochránit před tragédií, která potkala židovský národ během druhé světové války, ale i před komunismem. Jak na něj vzpomínáte?

Byl to člověk, který viděl do budoucnosti. Pravděpodobně znáte historii a víte, kdo byl Adolf Hitler. Můj tatínek už tehdy, ve třicátých letech, poznal, že to není normální člověk. Řekl jednu věc, kterou si pamatuji od dob, kdy jsem byl dítě: Když bude možné vyhlásit válku židovským kapitalistům a židovským komunistům, já je z podzemí zničím a budu je likvidovat. Musím říct, že tomu tehdy nikdo nevěřil. Každý, kdo to slyšel, říkal, to je blbost, to nemůže nikdo dokázat. Můj tatínek tomu ale věřil... jinak bych tady dnes neseděl. Měli jsme odjet do Ameriky už v roce 1939, ale naše vízum bylo platné až dva týdny po obsazení republiky. Nakonec nás ale sami vyhodili z protektorátu, a tak jsme se zachránili. Maminka mi zemřela v náruči ve vlaku.

* Máte neuvěřitelně silné životní zážitky, které vás obohatily i v moudrosti. Ne každý člověk je ve vašem věku tak nabitý energií, jako vy. Odkud ji čerpáte? A jak vypadá váš všední den?

Tu energii jsem asi zdědil po mé mamince. Vstávám ráno, někdy mám jen snídani, někdy jen koláč. Jídlo pro mě není nejdůležitější. Jím rád, ale hlavním chodem je pro mě večeře. Pořád pracuji, ale nemám žádný pevný program. Dělán to, co je nutné a nejdůležitější. Někdy se cítím jako hasič, který hasí tam, kde právě hoří.

* Vaše maminka musela být výjimečná žena...

Bohužel zemřela velmi mladá. Nikdy na to nezapomenu. Zemřela v mém náruči ve vlaku, bylo jí jen 61 let.

* Stále „pendlujete“ mezi Spojenými státy a Českou republikou, nebo jste se už „usadil“?

Můj trvalý pobyt je v Meoptě. O víkendu jsem v Brně a v lednu a únoru cestuji do Las Vegas na výstavu optiky. V zimě bývám vždycky dva měsíce na Floridě. Mám předepsané od lékaře, že musím být v teple. Zima mi nedělá dobře. Všechno není tak, jak na první pohled vypadá. Měl jsem už třikrát problémy se srdcem.

* Máte nějaké nevyslovené přání?

Naději, že budu pořád zdravý, a budu moci pokračovat ve své práci.

Kdo je Paul Rausnitz?

Narodil se 9. března 1928 v Jablonci nad Nisou. Je nejmladším ze tří synů rodinného lékaře a obchodnice s bižuterií.

1938 – kvůli židovskému vyznání musí rodina opustit město

1939 – rodina se pokouší prchnout přes Polsko do Ameriky. Jsou zajati a vráceni do protektorátu. Chlapce se podařilo zachránit z vězení, otce ne. Později protektorát Rausnitzovi vyhostí přes Polsko a Rumunsko na Ukrajinu, kde se usídlí.

1942 – celá rodina se přihlásí k československému samostatnému polnímu praporu v Buzuluku pod vedením podplukovníka Ludvíka Svobody. Paulovi je tehdy 14 let.

1945 – Rausnitzovi se vracejí domů s 1. Československou samostatnou brigádou.

1946 – Rodina prchá do Ameriky. Cítí, že země opět nebude svobodná. Usadí se v New Yorku. Později zakládá s bratry rodinnou firmu WEPRA. Název je odvozen od jmen Walter, Egon a Paul. Firma dováží nejprve bižuterii z Jablonce, po konfiskaci majetku spolupracuje s firmou Svarowski.

1998 – Firmu prodávají bratři opět Svarowským a nechávají si jen podnik TCI Group.

1977 – Firma rozšiřuje obchodní činnost o průmyslové zpracování skla a zahajuje výrobu klínů.

1996 – Firma sídlí na Long Island v Hauppauge.

1989 – 1990 – Paul Rausnitz navštíví Československo, domlouvá si první návštěvu v Meoptě V první vlně kuponové privatizace kupuje Paul Rausnitz část akcií firmy a odkoupí dceřinou společnost Meopty – optika, a. s. V příštích dvou letech investuje do nových technologií, počet zaměstnanců vzroste na 900.

2000 – Paul Rausnitz splácí základní dluhy celé Meopty ve výši 100 milionů korun. Firmu tak zachrání od konkurzu. Nastává nová éra Meopty.

2013 – V korunovačním sále Arcibiskupského paláce v Olomouci mu byla udělena stříbrná pamětní medaile Za zásluhy o kulturu a podnikání, kterou uděluje Senát ČR. Medaili mu předal předseda Senátu PČR Milan Štěch, a dále pan Rausnitz převzal Plaketu za péči o válečné hroby.

Foto popis| Paula Rausnitze na závěr úterního odpoledne čekala ještě návštěva Muzea skla a bižuterie v Jablonci. Průvodce mu i doprovodu dělal hlavní kurátor Petr Nový a jako první jej zavedl k vitrínám s fotografiemi starého Jablonce. Rodák si vzpomněl i na to, kdo v budově muzea tehdy bydlel a že měl dva velké psy. Narodil se totiž v domě nedaleko, přímo v ulici vedoucí kolem Eurocentra k muzeu.

Foto autor| Foto: Deník/ Lenka Klimentová
Region| Severní Čechy